

החוג לחינוך

שנה"ל תשע"א

החוג לחינוך

ראש החוג
פרופ' כהן אדיר

חברי הסגל האקדמי *

פרופ' מן המניין: פרופ' כהן אדיר, פרופ' רהב גיורא.
פרופ' חבר: פרופ' אבו בקר חאולה (מומחה), פרופ' פרידמן ויקטור, פרופ' ציישינסקי אורנה.
מרצה בכיר: ד"ר אביטל אבי, ד"ר גץ שלמה, ד"ר יגיל דוד, ד"ר לופי דובי, ד"ר פלג אורה.
מרצה: ד"ר ארגמן יוסי (מומחה), ד"ר ארנון צחי, ד"ר דור אסנת, גב' פורטל חביבה (מומחה), ד"ר רו אלון.
מדריך ד"ר: ד"ר הדר-שובל דורית.
עמיתי הוראה: פרופ' תדמור ישעיהו (מומחה), ד"ר הדר אפרת, ד"ר יהב שמואל, ד"ר לפידות-לפרל נעם, ד"ר שוהם מורן, גב' רו מיכל.

* יתכנו שינויים ברשימת סגל ההוראה.

מרכזת החוג

גב' ברגר שירי
טל': 04-6423513
פקס: 04-6423512
שעות קבלה: ימים א'-ה' 12:30 - 10:00 בנין רב תכליתי 2, קומה 1.
מענה טלפוני: ימים א'-ה' 09:00-10:30
e-mail: shirib@yvc.ac.il

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר ראשון בחוג לחינוך היא להעניק לסטודנטים הלומדים בו השכלה אקדמית המקיפה ידע רחב ומושגים מגוונים מתחום החינוך, וכן כלים לפעולה חינוכית-כמורים בעתיד, כהורים, כבעלי תפקידים במערכת החינוך וכאזרחים מעורבים. במסגרת הלימודים בחוג ייפגשו התלמידים עם הדעת שהצטברה בתחומים השונים של החינוך, יפתחו חשיבה מדעית, בחינה של תורות, אידיאולוגיות, תפיסות חינוכיות, ערכים ושיטות בחינוך. הם ירכשו הבנה של תהליכים חינוכיים, יכירו את התפיסות הפילוסופיות, החברתיות והפסיכולוגיות לפיתוח גישה מושכלת בחקר החינוך וביישומו הלכה למעשה. הלימודים בחוג יעודדו פתיחות לאלטרנטיבות בחינוך, למימוש ריבוי האינטליגנציות בחינוך, לשילוב של טיפוח קוגניטיבי, מצוינות מדעית, עם גישות טיפוליות ויצירתיות. הלימודים וההתנסויות בחוג יחתרו להניח יסודות למילוי תפקידים בחינוך ולהכשרת עתודה של מנהיגות חינוכית בעלת כלים מקצועיים לפיתוח ולקידום מערכת החינוך.

תוכנית הלימודים

בשנת הלימודים הראשונה ילמדו סטודנטים את לימודי היסוד והמבואות המקובלים בכל החוגים לחינוך בארץ ובהם מחקר וסטטיסטיקה, פילוסופיה, פסיכולוגיה וסוציולוגיה של החינוך. כבר בשנה זו, כדי להרחיב את טווח היכרותם עם ההיבטים היצירתיים בתחומי החינוך השונים, יחויבו התלמידים בקורס בחירה מתחומי החינוך היצירתי. בשנה השנייה ילמדו הסטודנטים מחקר איכותני; ייחשפו לתחומי החינוך השונים: מבוא לניהול ופיתוח תוכניות לימודים, מבוא לחינוך מיוחד ומבוא לליעוץ. בשנה השלישית יעמיקו את לימודי ההרחבה באמצעות קורסי בחירה, ישתתפו בסמינריון וישתלבו בפרקטיקום אשר במהלכו יתנסו בעבודה בשטח ויבצעו מיזמים בתחום החינוכי-חברתי.

תכנים

תחילה מוקנים בקורסי מבוא, שתכניהם נושאים אופי כללי, יסודות החינוך: הפילוסופיים, הפסיכולוגיים, הסוציולוגיים והאנתרופולוגיים. מכאן ואילך מתפצלים תכני הלימוד לנושאים מוגדרים: פסיכולוגיה התפתחותית, החינוך המיוחד, היבטים חברתיים ותרבותיים במוסדות החינוך, ניהול ופיתוח תוכניות לימודים, ועוד. ההתנסות בשדה-"הפרקטיקום"-הינה חלק בלתי נפרד מתוכנית הלימודים. היא נועדה להבהיר ולהמחיש מושגים מופשטים הנלמדים בחדר הכיתה ולהצביע על אופן התגלותם במוסדות החינוך עצמם. באמצעות הפרקטיקום מתחדדות אצל הסטודנטים תובנות ורגישויות ביחס לנעשה בבתי הספר וכן הם רוכשים כישורי חינוך.

שנה א'	קוד הקורס	שם הקורס	נ"ז	שש"ס	ציון עובר
33021		מחקר חינוכי וסטטיסטיקה א'	2	2	56
		מחקר חינוכי וסטטיסטיקה א'-תרגיל	0	2	
33022		מחקר חינוכי וסטטיסטיקה ב'	2	2	56
		מחקר חינוכי וסטטיסטיקה ב'-תרגיל	0	2	
33027		שימושי מחשב בחינוך	2	2	75
33026		מבוא לפסיכולוגיה של החינוך	2	2	56
		מבוא לפסיכולוגיה של החינוך-תרגיל	0	2	
33024		מבוא לסוציולוגיה של החינוך א'	2	2	56
		מבוא לפסיכולוגיה של החינוך א'-תרגיל	0	2	
33025		מבוא לסוציולוגיה של החינוך ב'	2	2	56
		מבוא לסוציולוגיה של החינוך ב'-תרגיל	0	2	
33028		קביעת מדיניות החינוך בישראל	2	2	56
33023		מבוא לפילוסופיה של החינוך	2	2	56
		מבוא לפילוסופיה של החינוך-תרגיל	0	2	
33029		סוגיות בחינוך לערכים	2	2	56
		חובת בחירה: יש לבחור 1 מקורסי הבחירה:			
33031		מבוא לחינוך רגשי	2	2	56
33052		התנהגות ארגונית בחינוך	2	2	56
		סה"כ	20	32	

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

- ציון ממוצע משוקלל של 70 בתום שנה א'.

שנה ב'	קוד הקורס	שם הקורס	נ"ז	שש"ס	ציון עובר
33036		מחקר איכותני בחינוך	2	2	56
		מחקר איכותני בחינוך-תרגיל	0	2	
33033		מבוא לחינוך מיוחד	2	2	56
33038		מבוא לניהול ופיתוח תכניות לימודים	2	2	56
33061		מערכות החינוך בישראל וארגוניה ***	2	2	56
		מחקר כמותי בחינוך*	2	2	
		מחקר כמותי בחינוך-תרגיל	0	2	
		פסיכולוגיה חברתית*	2	2	
33037		מבוא לייעוץ	2	2	56
		קורסי בחירה**	6	6	
		סה"כ	20	24	

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג'

- ציון ממוצע משוקלל של 70 בתום שנים א' + ב'

- ציון עובר בקורסים "מחקר איכותני בחינוך ושיטות מחקר כמותי בחינוך"

- או "שיטות מחקר א'+ב" מהווה קדם לסמינריון מחקר

* **בשילוב עם מדע המדינה ולימודים רב תחומיים** סטודנטים שהחלו לימודיהם **בשנה"ל תש"ע** ילמדו את הקורס בהיקף של 4 נ"ז ו-4 שש"ס. שיטות מחקר, קוד קורס 32325 ציון עובר 56, ופסיכולוגיה חברתית, קוד קורס 31014, ציון עובר 56.

** **בשילוב עם מדע המדינה ולימודים רב תחומיים** סטודנטים שהחלו לימודיהם **בשנה"ל תש"ע** היקף קורסי הבחירה בשנה ב' הינו 2 נ"ז.

*** הקורס הינו קורס חובה גם עבור סטודנטים שהחלו לימודיהם בשנה"ל תש"ע

שנה ג'				
קוד הקורס	שם הקורס	נ"ז	שש"ס	ציון עובר
33046	פסיכולוגיה התפתחותית	4	4	56
33054	פרקטיקום	4	4	56
33050	תורת האישיות	2	2	56
	סמינריון	6	4	75
	קורסי בחירה	4	4	
	סה"כ	20	18	

- **סטודנט שנה ג'**-באחריות הסטודנט לבדוק את גיליון הציונים ולוודא שבתום שנה"ל סיים את כל חובותיו והשלים את מלוא נקודות הזכות הנדרשות לתואר.
- סיום לימודים : קבלת תעודת הסיום **מותנית** בהשלמת 60 נקודות זכות בהתאם, וציון 75 לפחות בעבודה הסמינריונית.

שנה א'

קורסי חובה

מחקר חינוכי וסטטיסטיקה א'

הקורס יסקור מגוון נושאים, החל ממונחי יסוד בשיטות מחקר (סוגי משתנים, מערכי מחקר, השערות וכד') ובסטטיסטיקה תיאורית: סולמות מדידה, אופני הצגת נתונים, מדדי מרכז, מדדי פיזור, מדדים למיקום יחסי ומדדי קשר. כמו כן, הקורס יכלול שימוש ברגרסיה לינארית.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 33021 ד"ר אבי אביטל ג' 10:15-11:45

מחקר חינוכי וסטטיסטיקה א'-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

א' 33021 מר זובידאת סלמאן ג' 08:30-10:00

מחקר חינוכי וסטטיסטיקה ב'

הקורס יסקור מגוון נושאים, החל מסוגי התפלגויות (בינומית, נורמאלית), התפלגות דגימה, מבחני השערות להסקה סטטיסטית (מבחן Z, מבחן t, מבחני t לשני מדגמים תלויים וב"ת), רווח סמך, מבחנים א-פרמטריים ומבוא לניתוח שונות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ק: 33021

ב' 33022 ד"ר אבי אביטל ג' 10:15-11:45

מחקר חינוכי וסטטיסטיקה ב'-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

ב' 33022 מר זובידאת סלמאן ג' 08:30-10:00

מבוא לפילוסופיה של החינוך

הכרת הקשר בין פילוסופיה לחינוך ופיתוח יכולת לבחון סוגיות מחיי היומיום בדרך פילוסופית. הקשר בין פילוסופיה של המוסר לערכים ולתפיסות חינוכיות. ידונו סוגיות פילוסופיות של מהות החינוך והלמידה וכיצד לחוות תהליך של חינוך ולא רק רכישת ידע. חינוך כדרך להתפתחות יוצרת, אחראית ולגילוי של הומניזם, ומודעות עצמית יחד עם יכולת להזדהות ולהבין את עולמו של האחר-החניך. את הדרך נעבור בעזרתם של הוגים שעסקו במוסר ובחינוך תוך כדי קריאת טקסטים בכיתה ובבית.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 33023 פרופ' ישעיהו תדמור ב' 08:30-10:00

מבוא לפילוסופיה של החינוך-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

א' 33023 גבי דליה אייש ד' 14:15-15:45

א' 33023 גבי דליה אייש ד' 16:15-17:45

מבוא לסוציולוגיה של החינוך א'

מטרת הקורס להקנות לסטודנט מושגי יסוד ותיאוריות מרכזיות בסוציולוגיה ובסוציולוגיה של החינוך, ככלים לניתוח ולהבנה של מערכת החינוך, של המציאות הבית ספרית ושל תהליכי חינוך כחלק מהמציאות החברתית הכללית בארץ ובעולם. ביניהם: חיברות וסטייה, הון אנושי וריבוד, שוויון הזדמנויות ומצוינות, בידול ואינטגרציה, פלורליזם ואחידות, מבחני מיון והשכלה גבוהה. הקורס יאפשר לסטודנטים להעריך את השפעת החברה על החינוך ואת אפשרויותיו של הפרט להשפיע על מערכת החינוך ובתוך מערכת החינוך.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 33024 ד"ר שלמה גץ ד' 12:15-13:45

מבוא לסוציולוגיה של החינוך א'-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

א' 33024 גבי עמית רוטמן ד' 16:15-17:45

א' 33024 גבי מיכל שמיר ד' 14:15-15:45

מבוא לסוציולוגיה של החינוך ב'

מטרת הקורס להקנות לסטודנט מושגי יסוד ותיאוריות מרכזיות בסוציולוגיה ובסוציולוגיה של החינוך, ככלים לניתוח ולהבנה של מערכת החינוך, של המציאות הבית ספרית ושל תהליכי חינוך כחלק מהמציאות החברתית הכללית בארץ ובעולם. ביניהם: חיברות וסטייה, הון אנושי וריבוד, שוויון הזדמנויות ומצוינות, בידול ואינטגרציה, פלורליזם ואחידות, מבחני מיון והשכלה גבוהה. הקורס יאפשר לסטודנטים להעריך את השפעת החברה על החינוך ואת אפשרויותיו של הפרט להשפיע על מערכת החינוך ובתוך מערכת החינוך.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ק: 33024

ב' 33025 ד"ר שלמה גץ ד' 08:30-10:00

מבוא לסוציולוגיה של החינוך ב'-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

ב' 33025 גב' מיכל שמיר ד' 14:15-15:45

ב' 33025 גב' עמית רוטמן ד' 12:15-13:45

מבוא לפסיכולוגיה של החינוך

הקורס נועד להקנות לתלמידים מושגי יסוד בפסיכולוגיה, הן במישור הקונספטואלי והן במישור המחקרי. יסקרו עמדות תיאורטיות בסיסיות כגון העמדה הפסיכואנליטית, הגישה הקוגניטיבית והגישה ההתנהגותית, המציגות כל אחת תמונה שונה של טבע האדם ומהותו הפסיכולוגית. כן יסקרו תיאוריות של למידה, זיכרון, מוטיבציה רגשית, ושאלות מרכזיות בפסיכולוגיה התפתחותית כמו גם מושגי יסוד בפסיכופתולוגיה ופסיכותרפיה, בעיקר כפי שנוגעות לילדים ונוער. נקודות בסיסיות בפסיכולוגיה של גיל הנעורים ידונו גם כן. התלמידים יקבלו תמונה רחבה של התחום שתקנה להם התמצאות ראשונית בתחום.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 33026 ד"ר מורן שוהם ד' 10:15-11:45

מבוא לפסיכולוגיה של החינוך-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

ב' 33026 גב' מיכל אלון-תירוש ד' 12:15-13:45

ב' 33026 גב' מיכל אלון-תירוש ד' 14:15-15:45

שימושי מחשב בחינוך

הקורס עוסק בהקניית יסודות ומיומנויות בשימוש המחשב האישי במספר תחומים עיקריים: הכרת המחשב ומערכות הפעלה WINDOWS, עיבוד תמלילים WORD, מידענות אינטרנט, מחולל מצגות PowerPoint וגיליון אלקטרוני EXCEL. הקורס ייערך בכיתת מחשבים והלימודים ישולבו בעבודה מעשית. בקורס יושם דגש על פתוח מיומנויות בעריכת עבודה אקדמית.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 75 (בגיליון הציונים יירשם עובר/לא עובר)

א' 33027 גב' מיכל רז ג' 12:15-13:45

קביעת מדיניות החינוך בישראל

מטרת הקורס היא להכיר את תהליכי קביעת מדיניות החינוך בישראל ואת ההשפעות האידיאולוגיות, הפוליטיות והחברתיות בהם, החל מתקופת היישוב ובמשך שנות קיומה של המדינה. שלושה צירים בקורס: (א) קביעת מדיניות החינוך בראייה היסטורית; (ב) לימוד חוקי חינוך עיקריים, המשקפים את מדיניות החינוך; (ג) בחינת מספר נושאי יסוד במדיניות החינוך: מטרת החינוך, התמודדות עם פערי השכלה ותרבות, החינוך במגזר הערבי, יוזמות ורפורמות בחינוך, הכשרת מורים.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 33028 ד"ר יוסי ארגמן ד' 16:15-17:45

סוגיות בחינוך לערכים

מהו ערך? מהו תוקפם המחייב של ערכים? דיון בקורתי בדילמות נבחרות במספר תחומי חינוך: ערכי החינוך האינטלקטואלי ודיון במתח שבין עמדה רציונאלית וספקנית לבין אמונה בערכים והמחויבות כלפיהם, הצגת אסכולות בתחום תורת המוסר ודיון במשמעויותיהן השונות בחינוך. דיון בדילמות בתחומי החינוך החברתי והפוליטי: מעורבות חברתית מול היסחפות בהמון, הבחנה בין יסודות רציונאליים ואי-רציונאליים במצע פוליטי-חברתי, גבולות הדיון הפוליטי בכיתה, המתח שבין ערכי יהדות, ציונות ודמוקרטיה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 33029 ד"ר יוסי ארגמן ב' 10:15-11:45

שנה א'-קורסי חובת בחירה

מבוא לחינוך רגשי

הקורס יפתח בדיון תיאורטי במהות הרגש כפי שזה נתפש בחשיבתם של הוגים שונים. מכאן יורחב הדיון למאפייני הרגש, רכיביו ושאלות של שליטה, התמודדות עם רגשות, והקשר שבין רגש לקוגניציה. משהועלו נקודות אלו, יוצגו תיאוריות של התפתחות רגשית, תוך מתן דגש על שנות החיים המוקדמות, והבשלה רגשית בשנים בוגרות יותר. דגש נוסף של הקורס יהיה בדיון אודות אינטליגנציה רגשית. יוצגו תפיסות שונות של אינטליגנציה רגשית, והשלכותיהם לגבי שאלות של התמודדות ואדפטציה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 33031 ד"ר מורן שוהם ב' 12:15-13:45

התנהגות ארגונית בחינוך

הקורס מיועד לפתח מודעות לעבודה חינוכית כפעילות ארגונית-מערכתית. הארגון הוא המצאה עתיקה ימים ומהווה מסגרת למרבית הפעילות האנושית של ימינו. התבוננות בבתי ספר ובמערכות חינוך כארגונים מורכבים מאפשרת הבנה מעמיקה של התהליכים והתופעות המתרחשים בהם. הבנה של "התנהגות ארגונית" מקנה כלים לניתוח בעיות ומצבים בחיי היומיום בארגון ולעיצוב דרכי פעולה אפקטיביות להתמודדות אתם. ידע זה חשוב למנהלי מערכות חינוך באופן מיוחד, אבל גם למורים ולכל אדם הפועל במסגרת ארגונית. ההתנהגות הארגונית היא תחום "אינטגרטיבי" המשלב מושגים ותיאוריות מכל הדיסציפלינות של מדעי ההתנהגות (פסיכולוגיה, סוציולוגיה, ואנתרופולוגיה) וגם מפילוסופיה, כלכלה, מדעי המדינה, ועוד.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 33052 פרופ' ויקטור פרידמן ב' 14:15-15:45

שנה ב'

מחקר איכותני בחינוך

מטרות הקורס: להקנות ידע בסיסי בביצוע ועריכת מחקרים אמפיריים תוך השוואה והבחנה ממחקרים איכותניים. להכיר מיומנויות בסיסיות בתכנון המחקר וביצועו על שלביו השונים הכרת כלים המשמשים לאיסוף נתונים ואסטרטגיות לעיבוד נתונים. קריאה וכתובת דוחות ומאמרים מחקריים.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 33036 פרופ' אורנה ציישינסקי ד' 08:30-10:00

מחקר איכותני בחינוך-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

ב' 33036 גב' עמית רוטמן ד' 10:15-11:45

שיטות מחקר

(מיועד לסטודנטים הלומדים בחוג למדע המדינה או לימודים רב תחומיים בלבד)

מטרת הקורס היא להקנות לתלמידים מושגים בסיסיים בתפיסת העולם המדעית ובטכניקות המקובלות במדעי החברה, תוך הדגשה והדגמה של הבעיות הייחודיות והגישות הנמצאות בשימוש בקרימינולוגיה.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 56

ש' 32325 פרופ' גיורא רהב סמסטר א' ב' 10:15-11:45, סמסטר ב' ב' 14:15-15:45

שיטות מחקר-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת'

ש' 32325 טרם נקבע סמסטר א' ב' 08:30-10:00, סמסטר ב' ב' 16:15-17:45

מבוא לייעוץ

מטרת הקורס היא עריכת היכרות ראשונית עם תחום הייעוץ באופן כללי ועם תחום הייעוץ החינוכי בפרט. במהלך הקורס יוצגו הנושאים בהם עוסקים בייעוץ חינוכי, הרקע ההיסטורי להתפתחות התחום, ההבדלים בין ייעוץ לפסיכולוגיה קלינית, יחסים בין עוזרת/לנעזרת, ההכשרה הנדרשת לעיסוק בייעוץ חינוכי ומאפייני המערכת העושה שימוש בשירותים אילו. כמו-כן, יתוארו שיטות ייעוץ ודרכים להשגת מטרות הייעוץ החינוכי.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 33037 ד"ר דובי לופי ד' 08:30-10:00

מבוא לחינוך מיוחד

הקורס יעסוק ויבהיר מושגי יסוד הקשורים לחינוך מיוחד. יפורטו האוכלוסיות הזקוקות לחינוך מיוחד, אפיוני החריגויות, אופני השמה ודרכי חינוך המתאימים לכל אוכלוסייה. נפרוש את התהליכים ההיסטוריים בתוכם צמחה ההתייחסות המיוחדת לילדים בעלי צרכים מיוחדים בעולם המערבי וכן את ההקשרים החברתיים הרחבים שהשפיעו על קידום חוקים לחינוך מיוחד בארץ. הסטודנטים ילמדו את היתרונות בהשמה לחינוך המיוחד, יבינו את המורכבות והבעייתיות הקשורים בכך. יידון יחס החברה לחריגים שבתוכה, תוך דגש של שילוב ילדים חריגים במסגרות רגילות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 33033 ד"ר נעם לפידות לפלר ב' 11:45-15:10

מבוא לניהול ופיתוח תוכניות לימודים (ייפתח בשנה"ל תשע"ב) (מעודכן נכון ל- 16.02.11)

הקורס יעסוק בהתפתחות המינהל: תיאוריות מנהליות ותיאוריות ארגוניות להלכה ולמעשה; מחשבה מנהלית ומהות המנהל. הוא יקנה לסטודנטים ידע, הבנה וכלים לניתוח של מושגי יסוד, תהליכים, גישות, עקרונות ושיטות במנהל, ושל ההתנהגות האנושית במסגרות ארגוניות, ברמות הפרט, הצוות, הקבוצה והארגון, והמחשתם באמצעות ניתוח מקרים מהספרות ומהשדה. כן יערכו הסטודנטים היכרות עם מופעי מנהל ותהליכי ניהול בסיסיים במערכות ציבוריות וחינוכיות, תוך שימוש בדוגמאות מישראל ומהעולם וניתוח מקרים מעולם הניהול החינוכי והאחר.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

33038 ד"ר שמואל יהב ב' 10:00-08:30

פסיכולוגיה חברתית

(מיועד לסטודנטים הלומדים בחוג למדע המדינה או לימודים רב תחומיים בלבד)

האדם כפרט מפתח בתוך מסגרת חברתית. הפסיכולוגיה החברתית עוסקת במחקר אמפירי של הקשרים השונים הקיימים בין הפרט לבין החברה בה הוא חי. הקורס יעסוק בנושאים הבאים: תפיסת העצמי, תפיסת האחרים ותפיסת הקבוצות, משיכה בין אישית, תוקפנות ושיתוף פעולה, קונפורמיות, שינוי עמדות ותהליכים חברתיים ויישום הפסיכולוגיה החברתית בתחומי העסקים והבריאות.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 56

ב' 31014 ד"ר דורית הדר-שובל ד' 11:45-08:30

מערכות החינוך בישראל וארגוניה

בקורס נכיר את מבנה משרד החינוך על אגפיו ומחוזותיו ואת מבנה מערכת החינוך ונסה לעמוד על האידיאולוגיות המבנות אותם. כמו-כן נבחן את ההיבטים הריכוזיים של משרד החינוך אל מול מדיניות הביזור שלו, ונדון בקשיים שמתעוררים מהמבנה הקיים והאפשרויות שמבנה זה פותח לשינוי והתחדשות. לאחר מכן נבחן את תהליכי ההפרטה ואת השינויים המבניים שחלו לאורך השנים בנושא זה. בהמשך נכיר תוכניות שונות של אגפי משרד החינוך בנושאים הקשורים לדמוקרטיה, שלום, צמצום פערים, הישגים לימודיים ושילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים. בנוסף נשאל באילו אופנים מאפשר משרד החינוך את פעולתם של בתי הספר האוטונומיים והאלטרנטיביים (דמוקרטי, אנתרופוסופי, חינוך ביתי) ובאילו אופנים הוא מגביל אותם.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 33061 ד"ר יוסי ארגמן ד' 11:45-10:15

שנה ג'

פסיכולוגיה התפתחותית

מטרת הקורס היא להקנות מושגי יסוד והבנה בסיסית של תהליכים התפתחותיים מההיריון ועד הזקנה. נושאי הלימוד יכללו שני כיוונים עיקריים והם: התפתחות כרונולוגית לפי הגיל הכוללת התפתחות בתקופת העוברות, ינקות, ילדות, גיל ההתבגרות, בגרות וזקנה. במקביל נעסוק בגישות תיאורטיות והסברים של התפתחות בתחומים השונים כמו התפתחות האישיות (גישה פסיכואנליטית), התפתחות חברתית (אריקסון), התפתחות המוסר (קולברג), התפתחות החשיבה האינטלקטואלית (פיאזה), והביטים פיזיולוגיים.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 56

ז: 31012

ב' 33046 פרופ' חאולה אבו בקר ה' 11:45-08:30

תורת האישיות

הקורס ישאף להקנות לתלמיד מפגש ראשון עם תיאוריות אישיות, על המגוון הרחב של התחום ועל הדעות השונות המצויות בו. יסקרו תיאוריות שונות של אישיות, כל אחת על ראיית טבע האדם הנגזרת ממנה, ממצאים קליניים התומכים בממשותה, מבנים נפשיים רלוונטים, דינאמיקה טיפולית כמו גם הבנה של שורשי האב-נורמאלי על פי כל גישה. יסקרו תיאוריות פסיכואנליטיות של אישיות, הכוללות את התיאוריה המוקדמת של פרויד על המודלים השונים שהיא מכילה, תיאוריות של יחסי-אובייקט, תיאוריות של העצמי (Self-psychology), כמו גם תורתם של אדלר, יונג ואריקסון. יוצגו גישותיהם של מלאני קליין, ויניקוט, וסליבן, תוך ניסיון להעמקה בתפיסות עולם פסיכו-דינאמית. לסיום, יוצגו תיאוריות הומניסטיות של אישיות, תוך דגש על חשיבתם של קרל רוג'רס ומאסלו. הקורס יבקש להעניק לתלמיד ראייה רחבה של התחום, כמו גם נקודות מבט ביקורתית על כל תיאוריה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 33050 ד"ר מורן שוהם ד' 12:15-13:45

פרקטיקום

הפרקטיקום מיועד להעניק לסטודנטים הזדמנות להכין את עצמם באופן שיטתי להמשך הקריירה תוך התנסות בשדה החינוכי הפורמאלי ו/או הבלתי פורמאלי. במסגרת הקורס כל סטודנט יגבש תפיסה חינוכית מקצועית ואישית הנובעת מתהליך למידה המשלב: (1) בירור מעמיק של החלומות, הערכים, והיכולות הייחודיים של כל סטודנט באופן אישי, (2) ניתוח ביקורתי של מערכות חינוכיות נורמטיביות באמצעות כלים התיאורטיים שנרכשו בתוכנית הלמודים, ו-(3) מפגש עם עשייה חינוכית חדשנית ועם אנשי חינוך בעלי חזון. המטלה המרכזית בקורס היא בניית תוכנית או גישה חינוכית הנותנת ביטוי מעשי לתוצאות תהליך הלמידה ושיוצג בכנס בסוף שנת הלימודים. כל סטודנט ילווה על ידי מנחה מקצועי והציון בקורס ייקבע על בסיס דיאלוג בין הסטודנט למנחה

4 שש"ס / 4 נ"ז / פ' / 56

ש' 33054 פרופ' ויקטור פרידמן ד' 08:30-10:00

סמינריונים

אינטליגנציות מרובות בחינות פסיכולוגיות, חינוכיות והוראתיות

הסמינריון יבקש לבחון את הגישות החדשות בחינוך המדגישות את הצורך להעמיד במרכז החינוך את פיתוחן של כוחות הנפש, להגדיל את הצדדים הריגושיים בחינוך. את הפעילות העצמית וההבעתית, להפוך את הילד הלומד מיצור רצפטיבי ליצור אקטיבי, לטפח את הכישורים השונים והמגוונים של הילד, החל בכישוריו הקוגניטיביים והמשך בכישוריו הריגושיים, האמנותיים, החברתיים, הקוגניטיביים, הגופניים-תנועתיים, מוסיקליים וכדומה. הסמינריון יתמקד בתיאוריה הלכה למעשה.

4 שש"ס / 6 נ"ז / סמ' / 75

ק: 33036 וגם 30055 או 21156 או 31309

ש' 33100 פרופ' אדיר כהן ד' 10:15-11:45

התמודדות במצבי לחץ

הכרות עם מושגים תיאורטיים בנושאי פחדים, חרדות ומצבי לחץ אקוטים. התנסות במודלים ומיומנויות להתמודדות עם חרדה(למשל, דיאלוג פנימי, שליטה עצמית, נרטיבים, יעילות עצמית, ציור, פסיכודרמה, הרפיות, קלפים, ועוד). הקניית מיומנויות קבוצתיות ופרטניות להפחתת חרדה. הקניית מיומנויות קבוצתיות ופרטניות להתערבות בשעת חרום.

4 שש"ס / 6 נ"ז / סמ' / 75

ק: 33036 וגם 30055 או 21156 או 31309

ש' 33102 ד"ר אורה פלג ד' 10:15-11:45

בחינת שינויים במנהיגות ובתרבות בית הספר (מעודכן נכון ל-26.08.10)

הסמינריון יעסוק בניתוח "מחוזות"-התרבות הבית ספרית: האינטלקטואלי, הרגשי, הגופני-פעלתני, הערכי, המוסרי, האקולוגי, האמנותי והרוחני. בד בבד יעסוק הסמינריון באפיוניה של המנהיגות החינוכית המעצבת. העבודות הסמינריוניות של הסטודנטים יעסקו בהשפעתו/ה של מנהל/ת בית הספר בהנהגת שינויים בטיפוח אחד מ"מחוזות" התרבות הבית ספרית. הסמינריון הוא מחקר, ולפיכך ילמדו סטודנטים את הכללים והדרכים לעשיית מחקר ויבטאו את מיומנויותיהם במחקר ובכתיבת עבודות סמינריוניות.

4 שש"ס / 6 נ"ז / ס' / 75

ק: 30008, סיום חובות באנגלית

ש' 31246 פרופ' ישעיהו תדמור ג' 08:30-10:00

קורסי בחירה

ליקויי למידה

הקורס יעסוק בשלושת ליקויי הלמידה הקלאסיים שהם: ליקוי בקריאה (דיסלקציה), ליקוי בכתיבה (דיסגרפיה), וליקוי בחשבון (דיס קלקוליה). בנוסף לכך יעסוק הקורס בתחומים שהם לא ליקויי למידה קלאסיים אך מהווים קשיים משמעותיים בלמידה והם: הפרעות קשב וריכוז, הפרעות בזיכרון, הפרעות בהתמצאות מרחבית, והפרעות בתפיסת השפה. בקורס יסקרו הליקויים מההיבטים הבאים: הסיבות והגורמים להיווצרות הבעיה; דרך האבחון; דרך הטיפול; והשלכות רגשיות ונפשיות של ליקויי הלמידה על הילד/נער הנפגע. יוצגו דוגמאות מהשטח שיעזרו להבנת הבעיה ודרכי ההתמודדות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 33041 ד"ר דובי לופי ד' 45:15-17:16

פסיכולוגיה של הלמידה

הקורס סוקר את השורשים הפילוסופיים והאבולוציוניים של חקר הלמידה. הסטודנט ייחשף לטווח נרחב של נושאים: עקרונות ומאפיינים של למידה לא-אסוציאטיבית (הסיטואציה/סנסיטיזציה) ושל למידה אסוציאטיבית (פאבלוביאנית/אינסטרומנטאלית), השפעת רגשות על תהליכי למידה והימנעות. דגש מיוחד יושם על התהליך המחקרי וגילויים במדעי המוח המקדמים הבנה של תהליכי למידה ותיאוריות של זיכרון. יעשה ניסיון לקשר תיאוריה ומעשה, תוך הדגמה כיצד מחקר מעבדתי מוביל ליישום קליני.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 56

ז: 33007

ב' 31315 ד"ר אבי אביטל ב' 45:15-15:12

חינוך אקזיסטנציאליסטי והומניסטי בראי הקולנוע

מטרת הקורס היא לבחון את העקרונות המנחים של החינוך האקזיסטנציאליסטי וההומניסטי כפי שהם משתקפים גם בראי הקולנוע. במהלך הקורס נצפה במספר סרטים וקטעים מתוך סרטים ונתח אותם וסוגיות חינוכיות העולות מהן. ננסה לעמוד באמצעות הסרטים גם על הפוטנציאל הייחודי הטמון בדרכים חינוכיות אלה אבל גם על הקשיים והסכנות הכרוכים בהן, או לכל הפחות בדרך בה הן מיושמות על ידי מורים מסוימים.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ז: 32037

ב' 33055 ד"ר אלון רוז ד' 45:15-15:14

תקשורת בין אישית ומודעות עצמית-סדנא

הקורס הוא התנסות חווייתית בתהליכים שמטרתם פיתוח מודעות עצמית ותקשורת אפקטיבית וישירה בין-אישית ובקבוצה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / סד' / 56

ז: 30066

ב' 33059 ד"ר אסנת דור ג' 45:15-15:14

תיאוריות ביעוץ

קורס זה הינו המשך לשיעור מבוא ליעוץ. מטרת הקורס היא הקניית ידע מתקדם על תחום הייעוץ החינוכי. נסקור תיאוריות שונות ביעוץ תוך הדגשת הרקע ההיסטורי שלהן, עיקרי כל גישה ודרכים בהן היא מיושמת בשדה. נבחן את האפשרות לשלב בין הגישות כדי להעמיק את ההיכרות עם גווניו השונים של הייעוץ החינוכי ואת היכולת להעריך את עבודת היועץ/ת.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ק: 33037

ז: 32014

ב' 33042 ד"ר דובי לופי ד' 45:15-13:12

מבחנים חינוכיים

מטרת הקורס היא להקנות ללומדים בו את הידע והרקע התיאורטיים שיאפשרו התייחסות עניינית וביקורתית למבחנים פסיכולוגיים. בין היתר יסקרו מבחני אינטליגנציה ואישיות, ניסוח שאלות הפניה לאבחון, ודו"חות אבחונים פסיכולוגיים.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56 (מעודכן נכון ל-02.08.10)

א' 33053 ד"ר אפרת הדר ד' 45:15-13:12

מבוא לטיפול משפחתי

הקורס יחולק ל-2 חלקים בחלק הראשון יסקרו עקרונות מרכזיות בתחום הטפול המשפחתי, בעיקר הגישה של מוריי בואן. התלמידים יתרגלו שרטוט אילן היוחסין של המשפחה (גינוגרם) באמצעות מחקר אישי על משפחות המוצא שלהם תוך קבלת הדרכה אישית. בחלק השני תתקיים סדנא שבה הסטודנטים ילמדו על השפעת המשפחה על ההתפתחות נפשית-חברתית ועל סגנון הקשרים הזוגיים שלהם. עדיפות לסטודנטים שנה ג'.

2 שש"ס / 2 נ"ז / סד' / 56

ז: 31148

א' 33058 פרופ' ח'אולה אבו-בקר ג' 12: 15-13: 45

שותפות בחיבור "סיפורים מועדפים" להרחבת הזהות האישית.

תהליך קבוצתי שיעסוק בהיכרות עם סיפורים צרים המצמצמים את חיינו, כיצד להתמודד עימם וכיצד לחקור ולעבוד סיפורים המכבדים ומעשירים אותנו והמרחיבים את זהותנו. תהליך זה ייעשה דרך התנסות אישית וקבוצתית באמצעות כלים נרטיביים כשהקבוצה משמשת כ"קבוצת עדים" המהדהדת לפרט ומאפשרת הרחבה נוספת למשמעות ה"זהות המועדפת".

2 שש"ס / 2 נ"ז / סד' / 56

ז: 32036

ב' 33057 גב' חביבה פורטל ב' 16: 15-17: 45 (מעודכן נכון ל-26.08.10)

טיפול נרטיבי למתחילים

הכרות עם עקרונות הגישה הנרטיבית בטיפול, ולמידת כלים, התערבויות ושאלות נרטיביות, כגון: "החצנת הבעיה", "הקשבה כפולה", חקר והרחבת "יוצאי דופן" לבעיה, הבניית ה"סיפור המועדף", "קהל עדים מהדהד" ועוד.

2 שש"ס / 2 נ"ז / סד' / 56

ז: 32034

א' 33056 גב' חביבה פורטל ב' 12: 15-13: 45

פסיכולוגיה אבנורמלית (מהווה קורס השלמה לתכנית לתואר השני ביעוץ חינוכי במכללה) (מעודכן

נכון ל-06.09.10)

הקורס יעסוק בתחום האבנורמלי של הפסיכולוגיה: תחום ההפרעות הנפשיות של ילדים, מתבגרים ומבוגרים. בקורס תידון השאלה כיצד מגדירים נורמלי לעומת אבנורמלי, כיצד מגדירים סוגים שונים של הפרעות, כיצד נקבעת האבחנה, מהן התיאוריות המסבירות את התפתחות הפרעה, היחס בין החלק התורשתי והסביבתי בהפרעות השונות, ומהן דרכי הטיפול המקובלות בהתאמה להפרעות השונות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56 (מעודכן נכון ל-02.08.10)

א' 33051 ד"ר דוד יגיל ד' 12: 15-13: 45

התנהגות ארגונית בחינוך

הקורס מיועד לפתח מודעות לעבודה חינוכית כפעילות ארגונית-מערכתית. הארגון הוא המצאה עתיקת ימים ומהווה מסגרת למרבית הפעילות האנושית של ימינו. התבוננות בבתי ספר ובמערכות חינוך כארגונים מורכבים מאפשרת הבנה מעמיקה של התהליכים והתופעות המתרחשים בהם. הבנה של "התנהגות ארגונית" מקנה כלים לניתוח בעיות ומצבים בחיי היומיום בארגון ולעיצוב דרכי פעולה אפקטיביות להתמודדות אתם. ידע זה חשוב למנהלי מערכות חינוך באופן מיוחד, אבל גם למורים ולכל אדם הפועל במסגרת ארגונית. ההתנהגות הארגונית היא תחום "אינטגרטיבי" המשלב מושגים ותיאוריות מכל הדיסציפלינות של מדעי ההתנהגות (פסיכולוגיה, סוציולוגיה, ואנתרופולוגיה) וגם מפילוסופיה, כלכלה, מדעי המדינה, ועוד.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 33052 פרופ' ויקטור פרידמן ב' 14: 15-15: 45

מבוא לראיון הייעוצי (הקורס מיועד עבוד סטודנטים שנה ג' בלבד ומספר המקומות בו מוגבל)

הקורס יעסוק ביסודות תורת הראיון הקליני המסייע. הקורס יתנהל במתכונת של למידה והתנסות אישית בעריכת ראיון. הסטודנטים ישתתפו בקבוצת למידה והדרכה שבה יידונו התנסויותיהם בעריכת ראיון.

4 שש"ס / 4 נ"ז / סד' / 56

ז: 30034 (מעודכן נכון ל-08.08.10)

א' 33048 ד"ר צחי ארנון ד' 14: 15-17: 45 (מעודכן נכון ל-08.08.10)

החינוך הדמוקרטי-תיאוריה ומעשה (הקורס מיועד לסטודנטים שנה א' חינוך- פסיכולוגיה)

בקורס נכיר את העקרונות האוניברסליים אשר לאורם התעצב החינוך הדמוקרטי. כמו-כן נכיר את המאפיינים אשר מבחינים חינוך דמוקרטי מבתי ספר-פתוחים ומבתי-ספר ייחודיים אחרים. במהלך זה יוצגו המקורות הפילוסופיים והפסיכולוגיים של החינוך הדמוקרטי, הרעיונות הייחודיים לו, שיטות הלמידה המאפיינות אותו והמבנה הארגוני המייחד אותו. אלו יפרשו בפני הסטודנטים תפיסות אלטרנטיביות של צמיחה, מימוש עצמי, קהילה וחברה. כמו כן נעמוד על הבנת הקשר בין מושג הזכויות, החירות והידע, כפי שזה בא לידי ביטוי במסגרות החינוך הדמוקרטי.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 33062 ד"ר יוסי ארגמן ד' 18:15-19:45

יזמות כהגשמה עצמית

בקורס נעקוב אחר גישות חינוכיות שונות ונבחן את מקומה של היזמות במסגרתן. מהלך זה יאפשר לנו לבקר תפיסות של חינוך המזהות חינוך כהנחלת ידע, ולהעמיד במקומן את העצמת הפרט והתפתחות הכישורים של האדם היוזם והיוצר במקד העשייה החינוכית. תוך כדי כך נציג את היחסים בין הפרט החברה והקהילה הנגזרות מתפיסות אלו.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 56

א' 33063 ד"ר יוסי ארגמן ב' 14:15-17:45

דמיון, משחק וספרות (מעודכן נכון ל- 16.02.11)

הקורס יבקש להציג קו התפתחותי הנע ממשחק ודמיון לעבר עיסוק בספרות בחיי הילד ובחיי האדם הבוגר. יוצגו אספקטים שונים של הדמיון כגון חבר דמיוני או חלימה בהקיץ על מקומם בחיי הנפש ומשמעותם בתהליכי חינוך והתפתחות רגשית. דמיון מודרך יוצג כטכניקה המבקשת ליישם תובנות לגבי הדמיון כאזור רגשי משמעותי. במקביל, יוצגו אספקטים של המשחק והתפתחותו אצל ילדים, בעיקר בהקשר של החצנת הדמיון האישי לפעילות משותפת בעזרת חפצים. הקורס יבקש לקשור פעילות הדמיון והמשחק לפעילות הספרותית שמהווה משכנו של הדמיון בחיים הבוגרים, פעילות ששורשיה בילדות.. דיון באגדות וספרות ילדים יאפשר לסטודנטים לעמוד על התהליכים הנפשיים הכרוכים בפעולת הקריאה ועל משמעותה לילד. לסיום, יעשה ניסיון להציג קריאה מעמיקה בספרות מופת על מנת להמחיש תפקודה של הספרות במרחב התרבותי של האדם הבוגר.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 33064 ד"ר מורן שוהם ב' 08:30-10:00